Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov.

Issued daily except Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredniški in upravniški prostori: 2657 S. Lawndale av.

Office of publication: 2657 So. Lawndale ave. Telephone: Lawndale 4635.

LETO—YEAR XI. Cena lista je $3.00. Entered as second-class matter January 23, 1910, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879. CHICAGO, ILL., ČETRTEK, 15. AVGUSTA (Aug.) 1918 Yearly subscription $3.00 ŠTEV.—NUMBER 191.

Published and distributed under permit (No. 148) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, autho rized on June 14, 1918.

Francozi še pet milj od Noyona.

VAŽNI VZROKI GOVORE PROTI SPREJEMANJU PROSTOVOLJEV.

ZA VOJNO VAŽNE INDUSTRIJE POTREBUJEJO DELAVCE.

Delavci so v vojni industriji ravnotako potrebni kot v zakopih.

Washington, D. C. — Da sta vojni tajnik Baker in mornariški tajnik Daniels izdala odredbe, nepričakovano in nenadoma, ki prepovedujejo novačenje prostovoljcev za armado in mornarico, so povzročili tehtni vzroki.

Komaj so prišli glasovi v javnost, da vlada predloži novo naborno predlogo, ki znižuje in povišuje sedanjo naborno starost, so prostovoljci pričeli prihajati v tako velikem kštevilu na naborne postaje, da se je bilo bati desorganizacije v industriji. Na stotine in stotine delavcev, ki so bili pravi umetniki v svojem rokodelstvu, so pričeli puščati delo in se priglašati kot prostovoljci. Delavci se niso ozirali na to, če so v industriji potrebni, ali če imajo svojce, za katere morajo skrbeti. Pustili so delo in se priglasili na bližnji naborni postaji kot prostovoljci.

Z vsakim dnem postaja naloga za opremski in oskrbniški department večja, ki imata skrbeti za opremo in prehranitev armade. Čimvečja postaja armada, toliko večje so potrebe. Vsled tega so mnogi delavci bolj koristni doma v industriji, kot če vstopijo v armado. Industrija jih potrebuje, da izdelujejo opremo in vsakovrstne potrebščine za armado. Armadni nakupovalni department je imel v zadnjih šestih mesecih precej dela, da je opremil en miljon mož na Francoskem. Potrebščinska divizija je prevzela to nalogo v januarju in jo tudi izvršila. Če pa odidejo delavci iz najbolj važnih industrij v armado, tedaj bo ta naloga mnogo težja, ker bodo v delavskih vrstah nastale vrzeli, ki jih ne bo tako lahko spopolniti, ker so se pojavile nepričakovano.

SPREMEMBE V NABORNI PREDLOGI.

Washington, D. C. — Senatni odsek za vojaške zadeve je sprejel soglasno dodatni predlog k naborni predlogi, ki preprečuje stavke. V senatu bo najbrž ta predlog sprejet z majhno opozicijo, v zbornici bo pa proti njemu vstala velika opozicija.

Neki drugi dodatni predlog, ki ga je sprejel odsek, garantira vsem mladeničem nadaljevanje študij, ki so morali prenehati s študijami, ker so bili pozvani v armado.

Tretji dodatni predlog se glasi, da lahko vsi prostovoljci ali nanovačeni vojaki ne glede na starost postanejo oficirji.

Četrti dodatni predlog pravi, da se ne sme diskvalificirati nobene žene vojaka ali pomorščaka ker je omožena, če vpraša za delo.

JEKLARSKI DELAVCI DOBE POVIŠANO MEZDO.

Wheeling, W. Va. — I. M. Scott, predsednik Wheeling Steel and Iron kompanije, naznanja, da družba izdeluje mezdno lestvico, ki poviša mezdo za deset odstotkov. Povišanje stopi v veljavo dne 15. avgusta. Prizadetih je okoli 2,500 delavcev.

VREME.

Danes lepo vreme; lahki jugovzhodni vetrovi.

Solnčni vzhod ob 5:57 a. m.; solnčni zahod 7:52 p. m.

STRIC SAM JE TRDO PRIJEL PROFITARJE.

KOMISIJA JE PRONAŠLA 28,000 DEFEKTIVNIH DEŽNIH PLAŠČEV.

Več posameznih oseb in korporacij je obtoženih.

New York, N. Y. — Vladni inšpektorji, ki preiskujejo dežne plašče, so našli nad 28,000 defektivnih dežnih plaščev, ki bi po pogodbi med vlado in dobavatelji morali držati vodo. Preiskava se vrši v brooklynskih skadiščih. Francoski uradniki naznanjajo, da je bilo pregledanih že nad 55,000 dežnih plaščev, odkar je bilo ustavljeno odpošiljanje v Francijo, ker se je general Pershing pritožil, da so dežni plašči defektivni. Skoraj polovico teh plaščev je bila odklonjena in okoli 19,00 dežnih plaščev v tem prostanu še ni pregledanih.

Detajle o preiskavi sta obelodanila neka avtoriteta v oskrbniškem departmentu in Houston Thompson, namestnik zveznega državnega pravdnika, ki vodi preiskavo o korupciji, ki se je vgnezdila pri dobavi dežnih plaščev. Preiskava je povzročila, da je obtoženih že več oseb in korporacij. Med obtoženimi je tudi Aubrey Vaughan, kapitan v oskrbniškem departmentu.

Zvezni uradniki pravijo, da so preiskali dežne plašče sedemnajstih tvrdk. Med temi tvrdkami je bilo le šest tvrdk, ki so imele več dobrih plaščev, kot jih je bilo odklonjenih. Tvrdke so sledeče:

H. E. Lazarus Company, Manchester Raincoat Company, Lesser and Sotnge, Yorkshire Manufacturing Company, Pines Rubber Company in Louis J. Fried.

Več kot petdeset odstokov slabih plaščev so imele sledeče tvrdke:

C. Kneyon Company, Rubber Carments Specialty Company, Automobile Raincoat Company, Interboro Raincoat Company, Plottel Raincoat Company, Hannuer & Rosenthal (trije slabi plašči na štiri plaščę) S. Levinsky & Sons, in Newark Rubber Company.

Vse tvrdke, izvzemši Newark Rubber kompanije, imajo svoje tovarne v New Yorku.

Po izjavi inšpektorjev so dežni plašči puščali vodo večinoma pri robovih. Obtoženi so tudi mnogi tovarniški uslužbenci, da so zarotniškem potom goljufali vlado. Tovarnarji so še posebej obtoženi, da so podkupovali vladne uradnike.

Vse civilne osebe, ki so v zvezi s temi sleparijami, pridejo pred zvezno porotno sodišče, vojaki pa najbrž pred vojno sodišče. Do sedaj je veleporota že obtožila nad dvajset oseb. Prizanesli ne bodo nikomur, da si bodo profita lačni ljudje zapomnili, da ni pametno, če kdo skuša oslepariti Stric Sama.

DRAGULJI SO ŠLI.

Fort Worth, Tex. — Lajtnant Gordon Thorne, poveljnik letalskega škvadrona, je naznanil policiji, da je neznan tat ukradel njegovi ženi dragulje, ki so vredni $12,000. Thorne prebiva s svojo ženo v hotelu.

RAČUNOVODJA SE JE POSLOVIL.

Denver, Colo. — Advokat Foster Cline je naročil policiji, da pogleda, kje se nahaja 22-letni Donald O. Deeker, knjigovodja Union Stockjard kompanije, ki se je poslovil od kompanije brez slovesa. Njegove knjige izkazujejo, da mu manjka $2,500.

PREVISOKA JE OCENITEV ULIČNIH ŽELEZNIČ.

POVIŠUJE PROFIT DELNIČARJEM ZA $478,904 NA LETO.

Ocenitev je izvršil odbor nadzorovalnih inženirjev.

Chicago, Ill. — Ko so se občinski svetovalci pripravljali, da obdelajo predlogo za združitev uličnih in naduličnih železnic tako, da lahko prihodnji dan glasujejo o nji, so odkrili, da so s tajnimi proračuni ocenili vrednost za sedem in tri četrtinke miljona dolarjev višje, kot so govorila fakta, da dobe delničarji višji profit.

Dokument, ki je bil predložen mestnemu kontrolorju, pokazuje, da je odbor nadzorovalnih inženirjev ocenil vrednost uličnih železnic za $7,725,885 višje, kot je je ocenila komisija za ulične in podulične železnice, ki je ocenila vrednost le na $147,475,000. Odbor je napravil povišano ocenitev na tajni seji, ne da bi o tem obvestil občinske svetovalce. Po tej ocenitvi znaša vrednost uličnih in naduličnih železnic $227,840,313 mesto $220,114,428. Ta sprememba pomeni $478, 904 več profita za delničarje na leto.

Povišana ocenitev uličnih železnic je zavita v misterij. Uradniki, ki imajo zveze z odborom nadzorovalnih inženirjev, niso hoteli odkriti niti glavnih postavk, na podlagi katerih so premoženje ulične železnice ocenili višje za več kot sedem miljonov dolarjev. Nobena ulična kompanija ni po 30. juniju 1916 izdala za en cent zadolžnic, da z njimi zboljša opremo uličnih železnic.

V pisarniških prostorih odbora so priznali ,da je število voz v primeri s podaljšanimi progami v devetnajstih mesecih do 31. januarja 1918 pod normalo in to je povzročilo višjo ocenitev za $7,725,885.

Mr. Weston, inženir v odboru, ki je razlagal povišano ocenitev, pravi, da odbor še ni izdal poročila za leto 1916 in nemogoče je objaviti postavk, ki krijejo $7,725,885, dokler ne bo izdelano in priobčeno poročilo za leto 1917. To se menda ne zgodi do leta 1920.

Med občinskimi svetovalci je zasvetila luč in spoznali so, da je teh $7,725,885 le začetek povišane ocenitve in da bodo ocenjevali vrednost premoženja od leta do leta višje in do leta 1920, če bo sprejeta nova mestna odredba.

Vsakemu je jasno, da je taka ocenitev premoženja krivična. Če žele delničarji v resnici povišati vrednost premoženja ulične železnice, morajo predvsem založiti potrebni kapital za nakup novih voz in popravila .

Sedanja povišana ocenitev dokazuje kot beli dan, da je najboljše, če pridejo vse ulične železnice pod nadzorstvo zvezne vlade in so podrejene zvezni železniški upravi, ali pa postanejo občinska last.

KABINET POVZEL KORAKE PROTI NEMŠKIM KORZARJEM.

Washington, D. C. — Samoposebi se razume, da so na dalj trajajoči kabinetni seji razpravljali o napadih nemških potapljač na trgovske ladje, svetilnike in ribiške ladje ob ameriškem obrežju.

Mornariški tajnik Daniels smatra poročilo o plinskem napadu na Wilmington, N. C., za pravilno, kot ga je podal poveljnik obrežne straže, dasiravno so ga nekateri mornariški eksperti sprejeli z rezerviranostjo.

AMERIŠKA POLJŠKA ARMADA V FRANCIJI FORMIRANA.

AMERIČANI STOJE NA DESNEM KRILU DO ŠVICE.

Dolgost fronte ni natančno označena.

Washington, D. C. — Oficijelno poročilo generala Pershinga pripoveduje, da se je organizirala in formirala prva ameriška poljska armada. To pomeni, da so Američani definitivno prevzeli določeno obrambno črto na zapadni fronti.

Lokacija obrambne črte je označena v izjavi z besedami "južno od Marne." To mogoče pomeni del velike obrambne črte od St. Mihiela do švicarske meje, kjer so v zadnjih mesecih stale ameriške čete v presledkih.

Dolgost fronte ni natančno naznanjena, ravno tako ni povedana natančna moč armade. Toda po znamenjih sodijo, da je tam pet armadnih zborov, ki štejejo okoli 1,250,000 mož.

S tem,da so Američani prevzeli obrambno črto, je storjen definitiven začetek za razdelitev fronte. Britje so na levem krilu, katerim pomagajo Belgijci. Njih krilo sega na severju do Severnega morja in se razteza do združitve četrte britske armade s prvo francosko armado v Pikardiji, kjer se sedaj vrši ofenziva zaveznikov.

Francoske armade stoje najbrž med združevalno točko z britsko armado in levim krilom Američanov pod Verdunom.

Prva ameriška armada stoji zdaj najbrž južno do švicarske meje in ima za pomoč take francoske čete, kot jih zahtevajo potrebe. Ameriški poveljnik bo odslej vodil vse operacije na tej fronti. V akcijah ima toliko prostosti kot britski general Haig ali pa francoski general Petain.

Tam, kjer se nahaja ameriška armada, vodi logično pot v Berlin. Prek te črte so udarili Francozi v letu 1914, preden so Nemci z upadom skozi Belgijo lokalizirali vojno na severno Francijo.

ZDRUŽITEV TELEFONSKIH KOMPANIJ.

Indianapolis, Ind. — Združitev telefonskih družb v Indianapolisu in v drugih mestih Indiane se kmalu izvrši. Kompanija za javne potrebe naznanja, da skliče konferenco telefonskih interesentov v Indiani, ki se bo pečala z odpravo dvojnega telefonskega sistema, ki je uveden v nekaterih mestih.

Komisija je podvzela akcijo po izjavi glavnega poštarja Burlesona, ki je dejal, da je treba najprvo podvzeti korake za odpravo dvojnega telefonskega sistema.

MIRILEC USTRELJEN.

Kemmerer, Wyo. — Vloga mirilca je postala usodna Jim Gavrilosu, ki je hotel napraviti mir v neki biljardnici v Cumberlandu, ko sta si segla v lase Jim Speros in George Hatze.

Gavrilos in PeterFraskikas sta razdružila Sperosa in Hatzeja. Komaj se je to zgodilo, je Speros potegnil avtomatično pištolo in poslal Gavrilosu dve krogli v glavo, tretjo pa Hatzeju v život. Gavrilos je umrl, ko so ga prepeljali v bolnišnico, Hatze se pa nahaja v kritičnem položaju.

Morilca so prijeli na mestu in ga odgnali v okrajno ječo. Obtožen je umora prve vrste in poroštvo mu ni dovoljeno.

AMERIČANI ZDROBILI NEMŠKE PROTINAPADE.

Zajeli so večje število Nemcev in deset težkih topov.

London, 14. avg. — Današnje uradno poročilo angleškega vojnega stana se glasi, da so bili v prejšnji noči le topniški boji na fronti v Pikardiji; infanterijskih akcij ni bilo. V Flandriji so bili lokalni boj in angleške čete so osvojile nekaj postojank vzhodno od Meterena.

Pariz, 14. avg. — Francoski vojni stan javlja o vroči topniški bitki, ki je divjala vso zadnjo noč med rekama Avre in Oise na pikardski fronti. Ob reki Vesli, kjer se bore. Američani, so se izjalovili vsi sovražni protipadaj. V Šampaniji so Francozi vjeli nekaj mož pri svojih uspešnih vpadih v nemške črte.

Včeraj popoldne so francoske čete ponovile ofenzivo na 25 milj dolgi črti ob reki Oise in okupirale dolgo vrsto hribov naokrog Lasignija. Ti hribi tvorijo ključ do Noyona, druge nemške baze v Pikardiji, ki se nahaja še pet milj od novih francoskih postojank. Francozi so že postavili topove na osvojene hribe in Noyon je pod njihovim ognjem. Velike čete sovražnika se umičejo v smeri proti Hamu in Le Feru.

Okupacija omenjenih hribov je največja zavezniška pridobitev v zadnjih štiriindvajsetih urah. Po zadnjih vesteh so francoske čete še eno miljo oddaljene od Lasignija; prodrle so poldrugo miljo daleč in osvojile Plessier des Roye in Belval. Sovražnik je pozno v noč vrgel v ta okoliš večje število rezerv, ki so izvršile več furijoznih protinapadov na izgubljene hribe, toda vsi protinapadi so bili zaman.

V okolišu Roya zapadno od Noyona niso nič manj ljuti boji za posest te strategične postojanke, ki je po zadnjih poročilih še vedno v rokah Nemcev. Francozi imajo Roye pod svojim topniškom ognjem od dveh strani. Cesta, ki vodi iz Chaulnesa skozi Roye v Peronne, je tudi pod ljutim ognjem zavezniških topov, vsled česar je neporabna. Mesto Perone je v plamenu. Dali so ga zažgali Nemci ali zavezniški letalci z bombami, ni znano.

Na severnem koncu bojne črte Nemci srdito obstreljavajo Morlancourt. V okolici Brayа, kjer sodelujejo ameriške in angleške čete ,se nadaljuje silovito bojevanje.

Hribi okrog Lasignija, ki so jih včeraj osvojili Francozi, dajejo zaveznikom kontrolo nad vso široko ravnino ob reki Somme. Zavezniški topovi na teh hribih morajo prejalslej prisiliti sovražnika, da se umakne iz Roya, Nesla in Noyona.

Ameriške čete strle nemške protipade.

Z ameriško armado na angleški fronti v Pikardiji, 14. avg. — Ameriške čete, ki se bore s Kanadčani vred proti Nemcem na levem krilu zavezniške fronte v Pikardiji, so danes v okolici Brayа. Ta postojanka je bila za Nemce ena najmočnejših na severnem bregu Somme. Nemci so izvršili nebroj ljutih protinapadov na Američane, ali zadnji so vse odbili in obdržali svoje pridobitve.

Američani so v Brayu vjeli veliko število Nemcev in vplenili deset kanonov, med katerimi je sedem 155milimetrskega kalibra, tri so pa 150 milimetrov. Velika zaloga municije je tudi padla v naše roke.

Z ameriško armado ob Vesli, 14. avg. — Nemška artilerija je bila zelo delavna v zadnjih štiriindvajsetih urah na tej fronti. Sovražni ogenj je zlasti naperjen proti ameriškemu mostišču na severnem bregu Vesle. Nemci kopljejo zakope na tej fronti in grade žično ograjo, kar znači, da se hočejo braniti tamkaj proti nadaljnemu umikanju.

Nemci še zmiraj "pojasnujejo".

London, 14. avg. — Nemški časnikarji in vojaški kritiki nadaljujejo s "pojasnjevanjem" poraza na pikardski fronti in vlivajo hladilno olje na poparjena in upadla srca svojih rojakov, ki ne morejo pozabiti, kako se je vendar mogla zgoditi taka nesreča "nepremagljivemu" Hindenburgu in Ludendorffu. Časnikarji apelirajo na Nemce, da naj potrpe, ker kmalu pridejo "bolji časi".

"Pojasnila" vojaških kritikov so v vseh slučajih zelo šepava. Tako n. pr. piše stotnik Ardenne v berlinskem "Tageblattu, da je poraz prišel deloma vsled angleških "tenkov", ki so res iznenadili nemške čete. Ardenne pa ne more razumeti, kako je moglo biti iznenadeno visoko poveljništvo nemške armade, ko je vendar moralo vedeti, da se pripravlja napad. Glede oklopnih vozov piše: "Napadi z oklopnicami imajo nekaj podivjajočega in demonskega v sebi. Angleži računajo, da z njimi oplašijo praznoverne duše. Ko so naši vojaki prišli k sebi, so bili "tenki" že na drugi strani, za njimi so se pa valile goste kolone sovražne pehote. Naše čete so torej prišle med dva ognja in na ta način je lahko razumeti, zakaj smo izgubili toliko moštva v vjetnikih in toliko topov."

Vesti o pomorski bitki.

London, 14. avg. — Iz Kodanja poročajo, da je bilo v pondeljek zjutraj slišati močno grmenje topov v bližini Skagerraka (med Dansko in Norvežko). Streljanje je trajalo dve uri. Pozneje je bilo videti veliko število bojnih ladij dalje proti jugu. Topovi na ladjah so bili v akciji.

Angleška admiraliteta ni do danes še ničesar poročala o kaki bitki na morju.

Angleška bomba zadela nadvojvodsko palačo v Nemčiji.

Ženeva, 14. avg. — Sem je prišla vest, da je pri nedavnem zračnem napadu angleških letalcev na Karlsruhe padla ena bomba na desno krilo palače nadvojvodinje Zofije. Bomba je ranila več gostov, ki so bili na obisku v palači.

Amsterdam, 14. avg. — Iz Frankfurta javljajo, da je bilo tamkaj več oseb ubitih pri zadnjem zračnem napadu angleških letalcev.

Sila nemške armade pri kraju.

Z britiško armado v Franciji, 14. avg. — Pri vjetem nemškem častniku so dobili dokument, vsebujoč povelje generala Ludendorfa, ki se glasi, da vsi višji in nižji poveljniki v nemški armadi skrbno varčujejo z vojaki. Naredba nalaga poveljnikom, da se morajo vbodoče ogibati napadov

(Dalje na 3. str., 1. kol.)

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izhaja dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Canada $3 na leto, $1.50 za pol leta in 75c za tri mesece; Chicago in inozemstvo $4.50 na leto, $2.25 za pol leta, $1.13 za tri mesece.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:
"PROSVETA"
2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"
Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Issued daily except Sunday and Holidays.

Owned by the Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada $3 per year; Chicago and foreign countries, $4.50 per year.

Address:
"PROSVETA",
2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

Telefon Lawndale 4635.

Datum v oklepaju n. pr. (Juli 30-18) poleg vašega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

NEMŠKI KORZARJI V PRAVI LUČI

Odkar so pričele nemške potapljače napadati neoborožene trgovske ladje tokraj oceana, so zvršile zločine, ki bi celo nekdanjim morskim roparjem pognale rdečico v obraz.

Moderni nemški piratje so streljali na neoborožene trgovske ladje s topovi, ne da bi preje posvarili kapitana, da ustavi ladjo.

Mornarje in pasažirje s potopljenih parnikov in ladij so spodili v majhne čolne več sto milj proč od obrežja, da so bili v nevarnosti, da jih pogoltne ocean.

Napadli in potopili so ribiške ladje in oropali siromašne ribiče njih zaslužka.

Potopili so svetilniško ladjo na Diamond Shoalsu pred nevarnim rtom Hatterasom, ki je služila mornarjem vseh narodov v viharju in temnih nočeh za kažipot.

Spustili so oljni val pred svetilnikom na otoku Smith, da plava v kanal do Wilmingtona, N. C., in razvije strupene pline, da tako pomore civilno prebivalstvo.

To so zločini, ki so jih izvršili nemški moderni korzarji na povelje nemškega kajzerja, nemških militaristov in pruskih junkerjev v par mesecih tokraj oceana.

Preden je izbruhnila sedanja svetovna vojna, so obstale mednarodne pogodbe, v katerih je bilo natančno zapisano, kako je postopati bojni ladji ladji, če sreča sovražno trgovsko ladjo na morju. Po teh pogodbah so nemške potapljače izvršile vselej navaden tolovajski čin, če so torpedirale ladjo ali nanjo streljale iz topov, če niso kapitana posvarile, da naj ladjo vstavi. Napadi na ribiške ladje in svetilniške ladje so tudi povsem nekaj novega, korzarskega.

Največja infamija je pa plinski napad na mesto Wilmington, čeprav je ponesrečil in ni dosegel uspeha, ki so ga želeli doseči nemški piratje. Pomoriti so hoteli civilno prebivalstvo, otroke, žene, mladeniče in starčke, ki niso bojevniki in so daleč od bojišča. Tak sklep se more roditi le v pravih satanovih možganih, v človeku, ki je izgubil spoštovanje do samega sebe kot človeka in ki hoče za vsako ceno vladati svetu.

Tak človek je nemški kajzer, taki ljudje so nemški militaristi in pruski junkerji. Nemški pomorščaki, ki slepo izvršujejo povelja svojih gospodarjev, pa niso nič boljši ljudje. Če bi bili nemški pomorščaki kaj prida, bi se vprli svojim oficirjem, kadar jim ukažejo izvršiti zločinska dejanja. Vse besede o tisti železni disciplini, ki je baje uvedena v nemški monarnici in armadi, so prazne govorance. Pomorščaka ali vojaka veže disciplina, dokler izvršuje dejanja, ki soglašajo z mednarodnimi predpisi o bojevanju. Nihče pa ne more siliti pomorščaka, da izvršuje navadne zločine. In pomorščak, ki poniža samega sebe tako daleč, da slepo izvršuje korzarska povelja, ni več pomorščak, ampak je postal navaden morski razbojnik.

Pomorščaki, ki so na nemških potapljačah, niso nič drugega kot navadni morski razbojniki, s katerimi so civilizirani narodi v prešnjih časih, dokler so širili strah in grozo na morju, napravili naglo sodbo, kedar so jim prišli v pest. Obesili so jih na jambore.

Kajzerjevo brezobzirno bojevanje s potapljačami tudi nima drugega namena, kakor širiti strah in grozo med Američani. Ostrašiti hoče civilno prebivalstvo, da bi povzdignilo glas za mir, kadar pride nova mirovna ofenziva ha povelje iz Berlina. Posebno poizkušen napad s strupenimi plini na mesto Wilmington nosi očitno znamenje strašila. Kajzer, nemški militaristi in pruski junkerji hočejo s takimi napadi demonstrirati ameriškemu ljudstvu, kaj ga čaka, če ne pride mir. Avtokratična banda v Berlinu grozi, da bo zastrupila civilno ljudstvo v obrežnih mestih. To je zadnji izrodek hudičevih možganov.

Avtokratični gospodje v Berlinu, naj bodo uverjeni, da taka strašila vzbujajo vprav nasprotne misli v Američanih, kot jih pričakujejo v Berlinu. Taki hudodelski čini prepričajo najhitrejše Američane, da se z avtokrati v Berlinu in na Dunaju ne more govoriti o miru, dokler ne bo strta in uničena njih militaristična mašina in je njim odvzeta vsa oblast in moč. Dokler bodo avtokratje centralnih sil imeli le košček oblasti in ugodnost, da si zgrade novo militaristično mašino, ni ves svet varen pred njimi.

In tako se mora ta vojna izvojevati do konca. Tolovajski čini nemških korzarjev ob ameriški obali zahtevajo neizprosen boj do konca in ne glede na to, kako številne bodo žrtve.

Tu ne more biti nobenega omahovanja, ampak vojna se mora nadaljevati naprej, dokler ne bodo premagani zločinci z zlatimi kronami na glavi in pozlačenimi fraki v Berlinu in na Dunaju.

Z.

"Državni socijalizem."

(Konec.)

Centraliziranje mesarske industrije v takem obsegu, kot je v Ameriki, je brez ugovora delo, ki je vzelo precej časa, predno se je izvršilo. Taka centralizacija bi lahko služila v prvi vrsti ljudstvu in delavstvu, zaposljenemu v tej industriji, če ne bi bila organizirana za privatni profit.

Mizerno življenje čikaškega delavstva "Back of the yards" je bilo splošno znano ne samo v Chicagi, nego tudi v drugih krajih. To delavstvo je bilo največ iz Rusije, vposljeno v čikaških klavnicah, iz katerih je mesarski sindikat črpal milijone dolarjev dobička, ki se je večal leto za letom. Podjetje se je širilo in neodvisne firme so vsled nezmožnosti, konkurirati s strustom, propadale. Tako se je trust polagoma iznebil vsake večje konkurence v Združenih državah.

Glava mesarskega trusta je Ogden Armour. Armour and Co. je vredna več sto milijonov dolarjev. Za njo pride Swift Co., ki je pred dobrim tednom oglašala po ameriškem časopisju, da so očitanja o velikih dobičkih mesarske industrije neumestna. Oglasi so bili zelo zviti, seveda z namenom, da bi se mesarske kralje prikazalo za nekake mučenike, katere ameriška vlada po nedolžnem preganja in jim očita nadprofitarstvo. Dobiček Swift Co., kot ga izkazujejo njihove knjige, je znašel leta 1917 $44,650,000. Od te svote je družba izplačala $10,000,000 delničarjem, okoli $8,500,000 dohodninskega in korporacijskega davka, in ostalih $25,000,000 so pa po izjavi družbenih uradnikov porabili za razne poprave, izboljšanje in povečanje podjetja. Tu je torej omenjen dobiček samo Swift Co., kakor ga izkazujejo knjige. Družba računa za dobiček le, kar so izplačali dividend, drugo pa gre med izdatke; pri tem družba prav nič ne računa, da se je $25,000,000 porabilo za povečanje in izboljšanje njenega podjetja, kar zopet pomeni, da je poskočila vrednost delnic, kar je navsezadnje tudi profit.

Vlada je prevzela kotnrolo nad ameriškim železniškim sistemom zato, da ga izpopolni, da bo odgovarjal sedanjim vojnim razmeram. Železniški sistem je postajal bolj in bolj disorganiziran, zato je morala vlada zavzeti energične korake. Tega se ne more reči o mesarski industriji, kajti ta je perfektno organizirana, toda pri nji so druge težave. Prva je ogromen profit, katerega črpa mesarski trust iz vojne situacije, kajti on zalaga z mesom Ameriko, zaveznike in tudi nevtralne države. Meso pošilja iz Zedinjenih držav, Argentinije, Brazilije in drugih manjših republik južne Amerike. Swiftovo mesarsko podjetje v Argentiniji je kapitalizirano s $25,000,000.

Pet ameriških mesarskih družb kontrolira polovico mesnega izvoza iz Argentinije, Brazilije in Uruguayja. Svoja podjetja imajo posamezno in skupno tudi v Kanadi, Avstraliji, kakor tudi podružnice v Veliki Britaniji, Franciji, Italiji na Danskem, v Paraguayju in tudi v Nemčiji. To je velikanska koncentracija, internacioanalna po svojem značaju, ki nese milijone dobička. Trust je organiziran za dobiček in ne vpraša, kje ga dobi. Ravno v tem velikem pohlepu po dobičku pa ima ameriška vlada težave z drugimi državami, ki naročajo meso od trusta po visokih cenah. Ameriška vojna uprava je trustu že večkrat očitala, da je pošiljal v naročilih za armado izprijeno meso. Trust je take obdolžitve zanikal, toda fakt je ostal, da je prišlo v taborišča tone izprijenega mesa in masti. Ameriški velemesarji so veliki patrijotje, ki se odevajo v ameriško zastavo ob vsaki priliki, da pokažejo s tem neomejen patrijotizem. Toda, ko se je šlo za povišanje plače in skrajšanje delavnih ur, je ta patrijotizem izginil in brzkotne bi stalo delavstvo velike in težke boje, predno bi dosegli svoje zahteve, da ni prišla na pomoč delavstvu vlada sama potom posredovalca določila izboljšanja za delavstvo.

Grajanje mesarskega sindikata vsled profitolovstva je neumestno, kajti ko bi ne bilo profita, bi danes ne imeli mesarske industrije koncentrirane in izpopolnjene tako, kakor je. Toda ljudstvo se iz take organizacije lahko marsikaj nauči. Izprevidelo bi lahko, da to ogromno delo ni produkt petih mesarskih kraljev, nego stotisoče delavcev, ki so ga pomagali zgraditi do te višine— ne v korist sebi, nego petim ameriškim finančnikom. Seveda ne smemo reči, da so pri organiziranju mesarske veleindustrije njeni peteri lastniki brez vsakih zaslug. Napeli so vse sile, da so uničili neodvisna mesarska podjetja, da so upeljali najmodernejši način klanja živine, moderne hladilne shrambe itd. Vendar je vse to napravilo delavstvo. Kako ogromne koristi bi imelo ljudstvo od takih podjetij, če bi se upravljala v korist vsega ljudstva, ne pa samo peterih ljudi. Toda groza pri vsem tem za ljudstvo je, da bi podržavljenje mesarske industrije pomenilo velikanski korak k "državnemu socijalizmu". Socijalizem pa je beseda, pri kateri se je treba prekrižati, kadar jo slišite. Ameriški kapitalistični listi vedo to, pa strašijo ljudstvo z državnim socijalizmom, kot bi že sama beseda "socijalizem" pomenila za ljudstvo nekaj groznega, nekaj, kar prinese nesrečo ljudstvu. Nesreča za ljudstvo pa obstoji res v tem, da jih je še stotisoče, ki smatrajo vse za čisto resnico, kar jim navezijo listi, ki so glasila finančnih kraljev. Zato pa ima ameriška vlada težave, ker ima pri namerah, kadar se gre za dobiti kontrolo nad takimi podjetji, veliko nasprotnikov med ljudstvom samim, ker je to ljudstvo mnenja, da so v nevarnosti njegovi interesi. Ameriški socijalisti so imeli takoj od začetka te vojne krasne prilike voditi propagando za podržavljanje industrije, mesto, da so le kričali proti vojni, kot da se jo da s kričanjem ustaviti. Vendar je pa v ameriški socijalistični stranki mnogo ljudi, brzkotne velika večina, ki se zaveda zgrešene taktike strankine politike v tej vojni, pa zahteva dan za dnem revizijo strankinega stališča z ozirom na stlouiško resolucijo. V časih, kakoršni so sedaj, je treba računati z razmerami, kakoršne so in pridobiti za ljudstvo toliko, kolikor se sploh da. S kričanjem proti vojni se pa pomaga kajzerjevi militaristični mašini toliko časa, dokler ne bo ljudstvo v Nemčiji pokazalo resne volje demokratizirati nemški državni red v smislu demokracije.

Dolžnost demokratičnega ljudstva v Ameriki je, da stoji na strani vladi v njenih prizadevanjih braniti ljudske pravice in jih razširjati na račun kapitalističnih carjev. Vsaka mala pridobitev nas privede korak bližje našemu cilju.

DOPISI.

Sheboygan, Wis. — Lokalna unija strojarskih delavcev, štev. 77, ki spada v področje "Ameriške delavske federacije" (A. F. of L.), sklicuje za nedeljo 18. avgusta ob 2. popoldne redno sejo v Delavsko dvorano, vogal 8. ceste in Newyorške ulice (dvorana je nad Thomasovo lekarno). Na tem zborovanju bodo nastopili slovenski in angleški govorniki o važnosti te organizacije za izboljštanje sanja strojarskih delavcev. Samo delavstvo obojega spola, zaposljeno v strojarski industriji, se lahko udeleži tega zborovanja, ki bo mogoče zadnje pred pričetkom pogajanj z družbami glede naših zahtev.

Delavci in delavke, ako še niste pristopile k uniji, pristopite takoj; če pa ne vidite potrebe pristopiti v unijo, tedaj pridite vsaj na sejo, kajti stalo vas ne bo nič, pač pa vam lahko mnogo koristi. Možje in žene, ki ste zaposljeni v strojarnah, pridite na to sejo vsi do zadnjega.

Tlačeni smo bili dovolj časa in je že čas zavesti se, da smo tudi mi ljudje. Tudi mi imamo pravico do dostojnega življenja, kakor tisti, za katere garamo. Kdor more danes še trditi, da plača $3 do $3.50 na dan zadostuje za življenske potrebščine družine, ki šteje 4 do 7 glav? In polovica delavstva v tej naselbini ne prejema niti te plače.

Družbe so se poslužile že vseh sredstev, da bi že v kali zatrle našo organizacijo. Najprvo so pričele z grožnjami. Namen se jim ni posrečil. Pričele so s taktiko razširjanja laži o nelojalnosti delavstva. Bogate lastnike tovarn bi bilo umestno vprašati, kdo je perentuelno kupil več obveznic svobode, oni ali delavstvo, kedo več vojnovarčevalnih znamk. Prepričan sem, če bi izračunali dohodke delavcev in lastnikov tovarn, bi iz njih videli, da so po odstotkih delavci daleč naprej s percentuelno svoto kupljenih bondov svobode in vojnovarčevalnih znamk. Šli so celo tako daleč, da so nekaj delavcev zaprli. Potem pa so pričele s pomočjo svojih agentov, med katerimi so tudi par neznačajnih slovenskih kreatur, razširjati grožnjo, da bodo zaprti vsi tisti, ki ne bodo odstopili od unije. No, delavstvo se ni dalo vjeti v nastavljeno past, kajti ono ve, da se ni v nobenem oziru pregrešilo proti zakonom te republike. Delavstvo je bilo tudi v zavesti, da ni nameravalo ničesar, kar bi bilo v nesoglasju s sedanjo politiko vlade Zedinjenih držav. Ker niso uspeli, so vse izpustili na prosto. Zadnje sredstvo, katega so se poslužili, je odpuščanje delavcev iz službe, kljub temu, da so bili proti takemu početju posvarjeni od strani oblasti. Upamo, da bodo v kratkem izprevideli, da niso opravičeni odpuščati delavcev samo zato, ker so člani unije.

Kljub vsem šikanam unija vedno bolj napreduje. Rojaki, le tako naprej na polju strokovne delavske zavesti, pa četudi tovarnarjem in njihovim agentom popokajo žolci.

Celo naš Tone se jezi čez unijo in pravi, da nimamo pravice do organizacije. Tone, ali ti ni prav nič znano stališče vlade in delavskega vojnega odbora, ki je izjavil: Delavstvo ima popolno pravico do organizacije v strokovnih unijah in do kolektivnega pogajanja po od unij izvoljenih zastopnikih za njihove interese. Teh pravic naj delodajalci ne ovirajo ali prikrajšujejo na noben način.

Če delodajalci nimajo pravice ovirati delavstva pri organiziranju svojih moči za izboljšanje svojega stanja, jo ima toliko manj kakšen Starich.

Naredba vojnega odbora je tudi, da se mora ženskim delavkam, ki so zaposljene pri delih, katere so preje opravljali moški, plačati isto plačo, ki so jo dobivali prejšnji delavci. Nadalje, da se ne sme vposliti ženskih pri delih, ki zmagujejo njihove fizične moči.

Dosedaj se naši delodajalci še niso pričeli ravnati po teh navodilih. Skrbeli pa bomo, da bodo veljali zakoni tudi zanje, pa če se Starichi postavijo na glavo. Naše geslo je: Vsakemu svoje! Zato bomo mi zahtevali, kar nam gre.

Končno pozivljam še enkrat tukajšnje delavstvo, zaposljeno v strojarnah, naj ne zamudi zborovanja v nedeljo 18. avgusta ob 2. opoldne v delavski dvorani.

Delavec.

La Salle, Ill. — Družba Slovenski narodni dom priredi zadnji izlet v tem letu v nedeljo, dne 18. avgusta opoldne na prostore severno za bolnišnico, kjer smo navadno prirejali tudi druge izlete. Vstopnina prosta. Rojaki, podpirajte domača podjetja.

•

Dne 25. avgusta se vrši redna seja delničarjev Slov. nar. doma. Kdor še ni delničar, naj ne odlaša, nego kupi vsaj eno delnico za $10.00. Družba S. N. Doma povoljno napreduje.

Dramatično društvo Soča se je pričelo pripravljati za zimsko sezono.

Pričakujemo, da nas kmalu razvesele s kako fino predstavo.

•

Tu vlada veliko zanimanje za gibanje "Slovenskega republičanskega združenja". Rojaki razumejo položaj in radi prispevajo v korist te organizacije.

Na zadnji redni seji smo izvolili delegatom za konvencijo SRZ. od tukajšnje lokalne organizacije brata Frank Jakšeta in Justin Zajca.

Redne mesečne seje lokalne organizacije SRZ. se vrše vsako četrto nedeljo v mesecu ob 4. popoldne v S. N. Domu.

V nedeljo 1. septembra bomo imeli v prostorih S. N. D. razne tekme v korist S. R. Z. Kegljišče bo igralo glavno vlogo, zato naj kegljavci ne zamude te prilike.

•

Na Delavski dan 2. septembra priredi društvo "Triglav", št. 2, SNPJ., veliko veselico v S. N. D. Društvo bo namreč ta dan obhajalo slavnost petnajstletnice. Povabilo je vsa bratska sosedna društva na sodelovanje pri paradi po mestu. Dosedaj so se temu pozivu odzvala sledeča društva: Sokol, št. 98, SNPJ.; Od Boja do Zmage, št. 22, SDPZ. in samostojno društvo "Edinost".

•

Trobila in zagovorniki S. N. Z. vedno povdarjajo, kako jim je ljuba odkritosrčnost. Ali je to res? Well, ljudje imajo svoje skušnje, pa trdijo nasprotno.

Tajnik društva "Danica", štev. 124, JSKJ., je postal newyorškemu slovenskemu dnevniku poročilo o delovanju društva, kot glasilu njihove oragnizacije. Med drugim je tudi omenil, da je društvo kupilo za $25 vojnovarčevalnih znamk in s tem po svojih močeh pomagalo do izbijanja staromodnih kron, ki so predstaviteljice avtokracije. Toda list tega ni priobčil.

Tajnik omenjenega društva je tudi poročal, da se društvo popolnoma strinja z idejami in cilji "Slov. republičanskega združenja", kar je uredništvo tudi cenzuriralo iz poročila. Tako je članstvo in društva JSKJ. izročeno cenzuri svojega glasila.

•

Premogarji uposljeni pri družbi Matthiessen & Hogeler so se pričeli organizirati. Organizacijsko gibanje je v polnem tiru in se bo završilo s povoljnim uspehom. Ko je prišlo na njihovi seji vprašanje: kdor je za unijo, naj stopi na stran, jih je bilo 78. Na besede: Kdor je proti uniji, naj stopi na drugo stran, se je izreklo proti uniji 41 premogarjev, med njimi samo eden Slovenec, tajnik nesrečnega "K" društva.

Poročevalec.

PRETEP V HRVATSKEM SALUNU.

Chicago, Ill. — V gostilno Ante Piščana na 1907 S. Racine ave, je prišlo osem pijanih Hrvatov, ki so zahtevali pijačo. Gostilničar jim ni hotel dati pijače in podil jih je iz gostilne. Pijanci so hoteli pasti po njem in eden iz med njih je stegnil roke, da ga potegne izza točajske mize. Piščan je v silobranu segel po samokres in oddal en strel, ki je zadel John Kolaka v roko. Kmalu je bila policija na licu mesta in je odpeljala Kolaka v bridwilsko bolnico.

USODA ELEKTRIČARJA.

Roswell, N. M. — S. H. Gafford, električar pri tukajšnji lokalni družbi za plinsko in električno razsvetljavo, je popravljal vodilne žice, ki so trpele škodo, ko je vanje udarila strela. Skušal je prerezati vodilno žico, po kateri je krožilo 550 voltov električne sile, ne da bi nataknil gumijaste rokavice. Komaj se je dotaknil vodilne žice, ga je električni tok ubil.

RUDARJA OPROŠČENA VOJAŠKE SLUŽBE.

Pittsburgh, Pa. — Rudarja Angelo Marrazini iz Brucetona, Pa., in Frank Bildhauer iz Optiona, Pa., sta bila oproščena vojaške službe po lokalnem nabornem odboru štev. 6 za okraj Allegheny. Odpotovati sta imela v Camp Wadsworth, Spartansburg, S. C. Rudarja zopet delata v rudniku.

VESTI Z BOJIŠČA.

(Nadaljevanje s prve strani)

na manj važne postojanke in ob času sovražnega napada se morajo divizije elastično umakniti na vsakem "nezdravem delu" bojne črte.

London, 14. avg. — Reuterjev militaristični komentar, ki omenja prvo ameriško poljsko armado kot mogočno silo zaveznikov v najvažnejšem trenotku, pravi, da ima Nemčija danes še dvajset rezervnih divizij, ki niso bile v boju letošnje ofenzive.

Srbi izvršili uspešen vpad.

Pariz, 14. avg. — Francosko uradno poročilo se glasi, da so srbske čete izvršile včeraj uspešen vpad v sovražne črte zapadno od Gievgela na macedonski fronti. Vjeli so več Bolgarov in Nemcev in vplenili nekaj materijala.

Veliki nemški top pride v Ameriko

Z ameriško armado ob Vesli, 14. avg. — Včeraj je bil poslan governerju države Massachusetts velik Kruppov top, ki so ga vplenili ameriški vojaki 22. junija v Trugoyu, ko so prodirali severno od Marne. To je največji top, kar so jih vplenili Američani do danes.

DNEVNI SEZNAM IZGUB.

Washington, 14. avg. — Vojni department je danes objavil 101 ime v nadaljnem seznamu ameriških izgub na Francoskem. Izgube 69 mož ubitih v boju, 21 jih je umrlo za ranami in 10 vsled bolezni in eden je smrtno ponesrečil.

Seznam ranjencev ni danes objavljen.

Razno iz inozemstva.

ANGLIJA PRIZNALA ČEŠKOSLOVAŠKO DRŽAVO.

London, 14. avg. — Angleška vlada je včeraj obelodanila izjavo, v kateri formalno priznava Čehoslovake kot zavezniško državo in obenem priznava tri češkoslovaške armade kot zavezniško bojno silo, ki je v redni vojni s centralnimi državami.

Washington, 14. avg. — Anglija je s pripoznanjem neodvisne češkoslovaške države sledila Franciji in Italiji, ki sta že podali enako izjavo. Ameriška vlada se tudi bavi s tem vprašanjem in ni dvoma, da Amerika v tem oziru stori ravno to, kar so storili zavezniki. Ni še dolgo tega, ko je državni tajnik Lansing izrekel globoke simpatije v imenu ameriške vlade napram aspiracijam Čehoslovakov in drugih zatiranih narodov v Avstro-Ogrski.

Profesor T. G. Masarik, predsednik Češkosloveškega narodnega sveta in vrhovni poveljnik češkoslovaških čet, ki operirajo v Rusiji, Franciji in Italiji, je sinoči izrekel angleškemu poslaniku zahvalo za akcijo angleške vlade. Nedolgo tega je Masarik dal vse češkoslovaške čete na razpolago maršalu Fochu.

Triumvirat v Rusiji.

Amsterdam, 14. avg. — Iz nemških listov je posneti, da je sovjetski kongres v Rusiji poveril izvrševalno oblast vlade v roke treh mož, ki so Nikolaj Lenin, Leon Trockij in M. Zinovijev.

Voditelji Kerenskijeve stranke, ki so bili pod strogim opazovanjem sovjetske vlade, so izginili. V Moskvi pravijo, da so pobegnili v inozemstvo.

Nemški listi točijo debele solze nad položajem v Rusiji. Vossische Zeitung v Berlinu pravi, da "neusmiljena usoda tira Nemčijo v novo vojno z Rusijo, ako se prej ne najde zdravilo." Dalje piše, da je beg nemškega poslanika iz Moskve "umaknitev iz Rusije" in nadaljuje: "Narod, ki je raztrgan po tisočerih konfliktih in oslabljen vsled revolucije in civilne vojne, ima še toliko energije in edinstva v sebi, da je pogazil brest-litovsko mirovno pogodbo. Brest-litovski mir ne eksistira več."

"Rheinische Westfalische Zeitung" v Essenu piše, da je boljševiška vlada razglasila vojno stanje v Moskvi, Petrogradu in drugih večjih mestih sovjetske republike. Moskvo patruljirajo močni oddelki rdeče garde in na vseh uličnih križiščih stoje strojne puške.

Položaj v Ukrajini je neznosen. Sovraštvo proti Nemcem narašča z vsakim dnem in guerilsko bojevanje med kajzerjevimi četami in kmečkimi ter delavskimi ustaši se vrši dnevno na tisočerih krajih. Nemci nikdar ne potujejo po deželi posamezno ali v manjših skupinah, temveč le v večjih četah. Ako kmetje dobe Nemca na samem v svoje roke, ga navadno neusmiljeno pretepejo in zgodilo se je že, da so nemškega vojaka živega pokopali v zemljo.

London, 14. avg. — "Daily Telegraph" je prejel poročilo iz Stockholma, ki se opira na brzojavko iz Helsingforsa, da je Nemčija sklenila okupirati Petrograd. Nemške čete se že bližajo mestu od juga in iz Finske.

Hohenzollern ne bo finski kralj.

Stockholm, 14. avg. — Iz nemških virov javljajo, da nemški kajzer ne dovoli, da bi kdo iz njegove dinastije postal finski kralj. Kakor poročajo iz Helsingforsa, se bodo vršile "volitve" za kralja meseca septembra in morda dobi krono nadvojvoda Meklenburški.

Cesar Karl pri svojem gospodarju kajzerju.

Amsterdam, 14. avg. — Iz Berlina poročajo, da se danes vrši konferenca pod vodstvom nemškega kajzerja v glavnem stanu nemške armade. Navzoč je tudi avstrijski cesar Karl, baron Burian, avstrijski poslanik v Nemčiji knez Hohenlohe in nemški poslanik Wedel v Avstriji. Na dnevnem redu je menda položaj v Rusiji in na zapadni fronti.

Dalje javljajo iz Berlina, da je ruski poslanik Joffe odšel v Moskvo z namenom, da izposluje ratifikacijo nove mirovne pogodbe, ki ima nadomestiti sedanjo brest-litovsko pogodbo.

Urugvajski štrajkarji v boju z vojaštvom.

Montevideo, Urugvaj, 14. avg. — Okrog 15,00 štrajkarjev se je zbralo včeraj popoldne na trgu Plaza Independencia in voditelji delavcev so pričeli z ognjevitimi govori. Vojaštvo na konjih je hotelo razpršiti štrajkarje in vnel se je boj. Vojaki so streljali na delavce. Poročilo ne pove, koliko je bilo žrtev.

Ameriška socialistična delegacija v Rimu.

Rim, 14. avg. — Socialistična delegacija iz Amerike je danes prišla iz Francije v Rim. Delegacija sestoji iz manjšinskih socialistov, ki pripadajo Socialdemokratični ligi.

Prelom med Špansko in Nemčijo?

London, 14. avg. — Iz Madrida poročajo, da so diplomatični odnošaji med Špansko in Nemčijo zopet napeti in morda pride do preloma.

Washington, 14. avg. — Vest, da namerava Španija prekiniti diplomatične stike s kajzerjem in morda napovedati vojno, ni prav nič iznenadila tukajšnjih vladnih krogov. Dolgo je že znano, da Španska že težko prenaša šikane nemške vlade. V zadnjem času je bilo zopet torpediranih več španskih ladij in več mornarjev je izgubilo življenje. Španska vlada je poslala protestno noto v Berlin toda odgovor je menda tak kakor je bil doslej; prazne obljube in prikrito posmehovanje.

Na Španskem imajo Nemci precej razpreženo špijonažo in dobro organizirano propagando, ki je celo špansko armado napolnila z germanofilstvom, ampak simpatije do Nemčije so pričele izginjati, ko so zavezniki omejili uvoz surovin, vsled česar je v industrijah veliko pomanjkanje dela; največ je pa seveda pomogel zadnji nemški poraz na Francoskem.

Poslaniki entente zahtevajo pojasnila od sovjeta.

London, 14. avg. — "Central News" pravi, da so diplomatični zastopniki entente dostavili skupno noto Trockiju, boljševiškemu vojnemu komisarju, z zahtevo, da naj pojasni Leninovo grožnjo o napovedi vojne Angliji in Franciji. Ta vest je prišla iz Moskve čez Berlin in dostavlja, da so poslaniki dali Trockiju tri dni časa za odgovor.

Druga vest se glasi, da Nemci prevažajo čete iz Flandrije v Rusijo.

Vatikan bi rad rešil Avstrijo.

Washington, 14. avg. — Iz Švice poročajo, da so tam na delu organizacije pod vodstvom Vatikana, ki se trudijo na vso moč, da bi izposlovale mir predno je Nemčija docela poražena. Omenjene organizacije stoje na stališču, da se Avstrija ne sme razkosati, ker bi katoliška cerkev potem izgubila največjo katoliško državo.

150,000 BOLŠEVIKOV V BITKI S ČEHOSLOVAKI OB VOLGI.

Amsterdam, 14. avg. — Iz Moskve poročajo, da se je vnela velika bitka pri Sembirsku ob Volgi med sovjetsko in češkoslovaško armado. Poročilo dostavlja, da imajo boljševiki 150,000 mož v bitki.

Ruska mornarica na Volgi, ki je v rokah sovjeta, je zasegla vse češkoslovaške ladje.

Ameriške vesti.

ŽENA PERZIJSKEGA KONZULA IZVRŠILA SAMOMOR.

Chicago, Ill. — Samomor mrs. Fannie Baaba, soproge Sargis Baaba, perzijskega konzula v Chicagu, ki je izvršila samomor v svojem stanovanju, se je pokazal kot tragičen vojni dogodek. Po izjavi Eschur Y. Baaba, brata njenega soproga, si je žena konzula preveč vzela k srcu preiskavo, ki je odrejena proti njenemu krogu.

Pred nekaj tedni je prišlo dvanajst pritožb, da je perzijski konzul pomagal Perzijcem in Sirjcem se izogniti vojaškim naborom. Konzul je pokazal pritožbe svoji ženi. Brat je dejal, da je mrs. Baaba sprejemala skozi tedne anonimna pisma in misterijozne telefonske pozive, v katerih so obtoževali njenega soproga in mu grozili.

Pred več tedni so poročali, da vlada preiskuje akcije perzijskega konzula, češ, da je pomagal Perzijcem in Sirjcem, da so se izognili vojaški službi v Združenih državah. Neko poročilo pravi, da so pet vojaških uskokov prijeli na Japonskem, ki so imeli nepostavne potne liste.

V sibirski koloniji v Chicagu je stvar povzročila mnogo prahu. Kolonija šteje do 4,000 prebivalcev in takoj sta se ustanovili dve stranki. Iz te kolonije je 300 do 400 vojakov v ameriški armadi.

A. Bruce Bielaski, šef biroja za preiskave v Washingtonu pravi, da je njegov department uvedel preiskavo proti perzijskemu konzulu na obtožbo, da so se dogodili nedostatki pri oproščenju registrirancev od vojaške službe.

Ali Kuli Kahn od perzijskega poslaništva v Washingtonu pravi, da je konzul Baaba, pošten človek in da ni izvršil nič napačnega.

NEZGODA NA CESTNI ŽELEZNICI.

Youngstown, Ohio.—Na Wilsonovi ulici je udaril voz ulične železnice v avtoomnikus. Posledica treska je ena oseba ubita in tri ranjene.

ZADNJE VESTI.

LASSIGNY V ROKAH ZAVEZNIKOV.

London, 14. avg. — "Pall Mall Gazette" poroča, da so Francozi osvojili mesto Lassigny na južnem koncu bojne fronte v Pikardiji. Za posest mesta so se Francozi hrabro borili po gričih, ki se raztezajo od mesta zapadno in južno.

NEMCI NE MOREJO VSTAVITI ZAVEZNIKOV.

Pariz, 14. avg. — Po današnjih poročilih operira armada generala Humberta na južnem koncu pikardske bojne fronte in napreduje stalno proti Noyonu. Desparaten odpor Nemcev na cesti Chaulnes-Roye je nekoliko zakasnil naskok na noyjonske pozicije, ki se ima izvršiti sedaj.

Nemci se armadi generala Rawlinsona vpirajo z vso silo, ki drži črto do francoskih pozicij. Nemci bi radi za vsako ceno obdržali višine okoli Chaulnessa.

OAZA ZA ŽEJNE LJUDI POSUŠENA.

St. Paul, Minn.—Odbor za javno varnost je prepovedal prodajo opojnih pijač v veliki sekciji okraja Lake, kamor so prišli si gasit žejo ljudje iz Minnesote, obeh Dakot in Kanade. Odredba je bila izdana v interesu vojne.

AVSTRIJSKI AVTOKRATJE MORIJO ČEHE.

London, 14. avg. — Časniki iz Muniha in Draždan poročajo, da je bilo vsled nemirov na Češkem eksekutiranih štiri in sedemdeset čeških vojakov, veliko število oseb je bilo aretiranih in izvršenih mnogo hišnih preiskav. Madžarske vojaške posadke so pomnožili in orožje zaplenili. Javni in privatni shodi so prepovedani in več listov je zatrtih, drugi so pa cenzurirani. Monakovski listi pravijo, da lahko majhen dogodek povzroči splošno vstajo na Češkem.

VABILO NA VELIK PIKNIK

katerega priredi organizacija

ZDRUŽENIH SLOVENSKIH DRUŠTEV

za Johnstown in okolico

dne 25. augusta t. l.

v prid Slovenskega republičanskega združenja.

Piknik se bo vršil na prijaznem prostoru na Maxom (Consble Hill) poleg ohijske ceste. Na tem pikniku bodo zastopana vsa društva, pridružena k S. R. Z. v osrednji Pennsylvaniji in pričakuje se ogromne udeležbe.

Za izvrstno zabavo in dobro postrežbo bo preskrbljeno.

Pridite vsi!

Pripravljalni odbor.

NAZNANILO IN VABILO.

"Slovensko samostojno podporno društvo"

priredi svoj

PIKNIK na prijaznem senčnatem prostoru v nedeljo dne 18. avgusta t. l. na Bessemer, Pa.

Uljudno vabimo vsa društva in vse slovensko občinstvo iz Bessemerja in okolice, da se mnogoštevilno udeleže tega našega piknika.

Ker je nedelja edini dan, ko se lahko delavec malo odpočije od svojega trudnega dela je skoro gotovo, da boste prišli in se malo zabavali z nami ter se nekoliko razvedrili v svežem zraku, za vsak enak slučaj vam bomo vrnili. Vsak naj se vstavi v Bessemerju, kjer bodo čakali nalašč za to pripravljeni AUTOMOBILI, kateri bodo vozili na pikniški prostor. Da bo mnogo zabave in razvedrila bo skrbel v to izvoljeni odbor.

L. Hribar, tajnik.

Vabilo na veliko plesno veselico

katero priredi

društvo "Napredni Slovenci" štev. 254, S. N. P. J. v Bon Air, Pa.

dne 17. augusta, 1918 v dvorani društva Bon Airski Slovenci,

štev. 79 S. D. P. Z. v Bon Air, Pa.

Najuljudneje vabimo vsa društva in vse slovensko občinstvo iz Johnstowna, Pa. in okolice, da se v obilnem številu udeleže te naše veselice, igrala bo izvrstna godba. Za prazne želodce in žejna grla bode izborno preskrbljeno. Tudi druge zabave ne bode manjkalo.

Vstopnina za moške je $1.50.

Kličemo vam na svidenje pri veselici dne 17. augusta na Bon Air, Pa.

Društveni Odbor!

Slovenska Narodna Podporna Jednota

Ustanovljena 9. aprila 1904. — Inkorp. 17. junija 1907 v drž. Illinois.

GLAVNI STAN: 2657—59 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: John Vogrič, box 290, La Salle, Ill.
I. Podpredsednik: J. Bratkovič, R. F. D. 4, box 86, Girard, Kans.
II. Podpredsednik: Jožef Kuhelj, 9469 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.
Tajnik: John Verderbar, 2708 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
Blagajnik: Anton J. Terbovec, P. O. Box 1, Cicero, Ill.
Zapisnikar: John Molek, 4008 W. 31st St., Chicago, Ill.

NADZORNI ODSEK:

Jože Ambrožič, box 351, Canonsburg, Pa.
Paul Berger, 741—1st St., La Salle, Ill.
F. S. Tauchar, 674 Ahsay Ave., Rocksprings, Wyo.

POROTNI ODSEK:

Anton Hrast, Box 140, Canonsburg, Pa.
Jože Radišek, box 432, Smithton, Pa.
Rudolf Pleteršek, box 436, Bridgeville, Pa.
Jakob Miklavčič, L. Box 5, Willock, Pa.
M. Petrovich, 14815 Hale Ave., Collinwood, O.

UREDNIK PROSVETE:

Jože Zavertnik.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

F. J. Kern, M. D., 6202 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

VSE DENARNE ZADEVE IN STVARI, ki se tičejo gl. upravnega odbora in S. N. P. J. naj se pošiljajo na naslov:

JOHN VERDERBAR, 2657—59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

PRITOŽBE GLEDE GENERALNEGA POSLOVANJA se pošiljajo na naslov

JOŽE AMBROŽIČ, box 351, Canonsburg, Pa.

Pritožbe prepirljive vsebine, ki sta jih rešili prva in druga inštanca, se pošiljajo na naslov:

ANTON HRAST, box 140, Canonsburg, Pa.

VSI DOPISI, rasprave, članki, naznanila itd. za "Prosveto" se pošiljajo na naslov:

UREDNIŠTVO "PROSVETE", 2657—59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE UPRAVNIŠKE STVARI, naročnina, oglasi, se pošiljajo na naslov:

UPRAVNIŠTVO "PROSVETE", 2657—57 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

V korespondenci s tajništvom S. N. P. J., uredništvom in upravništvom "Prosvete" ne rabite imen urednikov, marveč napišite naslov, ki je tu naveden, ako želite, da bo vsaka stvar hitro rešena.

NAZNANILO SLOVENCEM.

Kupil sem gostilno na 2294 Blue Island Ave., in se uljudno priporočam slovenskemu občinstvu, da me posetijo, dajal bom izvrstno in točno postrežbo vsem za suha in žejna grla, ter dobre smodke. Toplo se priporoča v obisk.

John Savinc, 2294 Blue Island, Ave., Chicago, Ill.

RADA BI IZVEDELA

za moje tri prijateljice po imenih: **Antonija Roth, Mary Peričnik** in **Julija Kos.** Prvi dve sta bivali svoječasno nekje v Chicagu, Ill., zadnja pa nekje v mestu New York, N. Y. Cenjene čitatelje prosim, če kdo ve za njih naslove, da mi jih naznani, za kar bom zelo hvaležna, ako pa same čitajo ta oglas, naj se mi prijavijo na moj naslov: **Karolina Stegovec,** 6043 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, Ohio.

NA PRODAJ FARMA.

Proda se 80 akrov obsegajoča farma, 24 akrov je izčiščenega, izorano, posejano in drugo je poraščeno z velikim drevjem in vse lepo ograjeno. Zemlja leži 4 milje od mesta in zraven je lepa cesta, obdelanega je dovolj lesa za hišo in hlev v velikosti 24x28. Cena Vzrok, da prodam je ker sem kupil večjo farmo zraven z poslopjem. na vsemu skupaj je le $1.500. Sosed je Slovenec. Za nadaljša pojasnila obrnite se do lastnika. Frank Novak, P. O. Box 27. Millston, Wis.

LISTNICA UPRAVNIŠTVA.

Cenjenim naročnikom in čitateljem želimo naznaniti, da so naši potovalni zastopniki na agitaciji za pobiranje poteklе in nove naročnine. Toplo jih priporočamo vsem rojakom, da jim gredo na roke in se naroče na list. Zastopnik Louis Kveder se nahaja v Pennsylvaniji. Zastopnik John Burnik je sedaj v državi Kansas in zastopnik A. Jankovich bo obiskal vse slovenske rojake v državi Indiani. Uljudno priporočamo, posebno starim naročnikom, da poravnajo naročnino pri njih in ravnotako tudi vsem slovenskim rojakom, ki še niso naročeni na "Prosveto", da se naroče.

Upravitelj.

NAPREDEK

"Prosveta" piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjaš z njenimi idejami, podpiraj trgovce, ki oglašajo v Prosveti. — V zalogi imam vse za vsakdanje potrebščine po zmerni ceni.

ANTON ZORNIK,
Herminie, Pa.

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK

638 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specialist v Pittsburghu, ki ima 25 letno prakso v zdravljenju tajnih moških bolezni. Zastrupljenje krvi zdravi s glasovitim 606, ki ga je iznašel dr. prof. Erlich. Če imate mozolje ali mehurčke po telesu, v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, pridite in izčistil vam bo kri. Ne čakajte, ker ta bolezen se naleze.

Vse bolezni, ki prihajajo po vodnem odtoku ozdravim po skrajšani metodi. Kakor hitro opazite, da vam pojema moška zmožnost, ne čakajte, temveč pridite in jaz vam bom zopet povrnil.

Zoženje cevi, ki vodi iz mehurja ozdravim v kratkem času. Hydrocele ali vodne kile ozdravim v 24 urah in sicer brez operacije.

Bolezni mehurja, ki povzročijo bolečine v križu in hrbtu in včasih tudi pri spuščanju vode, ozdravim z gotovostjo.

Revmatizem, trganje, bolečine, otekline, srbečica, škrofle in druge kožne bolezni, ki nastanejo vsled nečiste krvi, ozdravim v kratkem času in ni potrebno ležati.

Uradne ure: V ponedeljkih, sredah in petkih od 9. zjutraj do 5. popoldne. V torkih, četrtkih in sobotah od 9. ure zjutraj do 8. ure zvečer.—Ob nedeljah pa do dveh popoldne.

Po pošti ne delam. — Pridite osebno.— Ne pozabite imena in številke!
Zdravim samo moške osebe.

Prof. Dr. Mullin

ZDRAVNIK — SPECIALIST ZA SLOVENCE

411—4th Avenue

(NA SPROTI POŠTE)

Pittsburgh, Pa.

ELEKTRIČNA PREGLEDBA Z X ŽARKI.

Stari in izkušeni zdravnik, z 38 letno prakso. Zdravi uspešno in hitro vse bolezni, pluča, želodec, obisti, trganje, nervoznost, krvne bolezni, kakor tudi druge bolezni moških. Ozdravi vsako bolezen katero prevzame v svojo oskrbo. Uporablja najboljša evropska, ameriška in ostalih delov sveta zdravila. Nizke cene. Nasvet brezplačno. Točen pregled popolnoma jamčen. Pri meni se zdravi veliko število Slovencev. Uradne ure od 9. zjutraj do 8 zvečer, ob nedeljah samo od 10. do 2. popoldne.

Kedar vam poteče naročnina na "Prosveto", je obnovite pravočasno, da se vam ne ustavi list.

Prazna strojna puška — Stružnik brez dela.

Strojna puška se je ustavila za nekaj časa pri bruhanju krogel na Nemce. Delavec je prenehal nekaj časa bruhati "delovne minute" na Nemce. "Delavske minute" omogočujejo krogle za vojake.

Razmišljajte o tem — delavci in podjetniki!

Delavec hoče delo drugje. Podjetnik mogoče potrebuje več delavcev. Vselej, kadar delavec menja delodajalca, preneha delati za nekaj časa, dokler ne dobi drugega dela. In časa je treba zopet, da se dobi delavec za njegovo staro delo. To stane čas — mogoče stane $20 do $200 v gotovini. To povzroči še hujše zlo, vrzel v stalnem dotoku potrebščin, ki so potrebne za armado, da pretepe kajzerja.

PREDSEDNIKOVA IZJAVA.

"Industrija igra važno in častno vlogo v tem velikem boju kot naše orožje. Vsi priznamo to resnico, toda spoznati moramo tudi potrebne zaključke — posebno, če industrija vrši življenjsko nalogo za narod, mora tudi dobiti podporo in pomoč od naroda."

* * *

Vsledtega resno priporočam vsem delodajalcem, vršečim vojno delo, da po 1. avgustu ne najemajo ne izučenih delavcev drugod kot v tej centralni posredovalnici (uradu Združenih držav za posredovanje dela). Priporočam delavcem, da se lojalno odzovejo pozivom, izdanim iz te posredovalnice, za prostovoljni vstop v važno industrijo. Priporočam obema, enako, da se spominjata, da žrtve ne bodo zastonj, če dokažemo brezdvomno, da vstvarja najboljše in najvišjo zmožnost nenadna kooperacija svobodnega ljudstva."

Spremembe so potrebne, kajti vojne industrije potrebujejo vedno več delavcev. Toda ne odhajajte od enega važnega dela k drugemu, če nimate važnih vzrokov. Če so spremembe potrebne, naj se izvrše tako, da ne bodo škodile važnemu delu.

V ta namen je vlada ustanovila zvezno posredovalnico za delo s 500 podružnicami. V ta namen bo pomagalo 20,000 zveznih davčnih agentov, da delavci dobe delo v vojni industriji in da podjetniki dobe delavce, ne da bi pri tem trpela vojna industrija. Poslužite se zvezne posredovalnice za delo, kajti za posredovanje ni treba plačati centa. Pomagajte in delajte za zmago.

United States Employment Service
U.S. Dep't of Labor W.B. Wilson Secy.

Pamagajte z vsemi sredstvi do zmage.

ADVERTISING TO VICTORY

Ne selite se iz kraja v kraj brez važnih razlogov.

Contributed by "Prosveta".

Milko Vogrin.

Novela. — **Spisal dr. Stojan.**

(Nadaljevanje)

A tudi baron Robert se je te dni bolj skrival kakor drugikrati. Hodil je vedno zamišljen. K Skenovskim pa je še prihajal kakor prej vsak predpoldan. Tu je pozdravil mater in hčer, a se takoj zopet poslovil, videč, da se vsi hladno vedejo proti njemu. Vzlasti ga je pa jezilo, da se Olga tako hlini in potajuje. Zakaj vedel je dobro, da se ona nalašč dela, kakor da bi jo bolela glava. Vogrin in Robert se pa sploh te dni videla nista.

Tako sta bili Olga in mati skoro vedno same. Deklica je v teh dneh marsikatero solzo prelila. Premišljevala je vedno le o Vogrinovem žalostnem stanju o svoji nesrečni ljubezni, ki je ne do vede nikdar do zaželenega smotra. Naposled je pa začela uboži misliti na svoje prisiljeno zve[illegible] z Robertom. Kaj pa hoče tudi početi? Vogrin ji ne more pomagati, sama je brez moči, a volja očetova je nepremakljiva in trda kakor železo. V svojih mislih se je torej udala nemili usodi. Postajala je brezčutna. Nič je ni več mikalo, in dejala je vedno proti materi: "Storite z menoj, kar hočete. Vi stariši imate o meni določevati!"

Le kadar je Vogrina zagledala, zasvetil ji je nadepolni žarek vse oživljajočega solnca. Čutila se je zopet srečno in zadovoljno. Tedaj ni mislila na očetove besede niti na zvezo z Robertom. Njena duša, njene misli in njeno srce, vse je bilo pri Milku. Če se je pa on približal ter dalje govoril z njo, tedaj se je pa Olga nehote zopet spomnila, da ne sme in ne more imenovati Milka nikdar svojega. Stopile so ji pred oči očetove besede donel ji je po ušesih Robertov glas, v srci pa ji je postajalo neskončno težko: in tedaj je rekla, da jo boli glava. . . a Vogrin se je po takih opazkah vselej krvavečega srca poslovil od nje.

Vse to je Milko težko prenašal, neznajoč seveda tolmačiti si Olginega vedenja. Mislil si je pa vsekako, da ga ona menda ne mara, a tudi sicer je čutil, da se je prijaznost njene matere izpremenila proti njemu. Zatorej naznani gospe Skenovski in Olgi v soboto večer, prišedši z Rihardom z lova, da odide v pondeljek nazaj v Belo h grofu Konarskemu.

Ta izjava je Olgo hudo pretresla, a materi bila je seveda po volji. Da bi se pa Vogrin kakor tujec poslovil od njih, to pa vendar ni šlo gospe Skenovski v glavo. Zatorej ga poprosi, naj pride v nedeljo zvečer k njim v goste, pravzaprav na "valete". Tudi Roberta in dr. Sirnika povabi na ta večer, ki ji oba obljubita, da prideta.

V nedeljo bilo je deževno vreme. V jutro je že začelo deževati in ni se zvedrilo do šestih popoldne. Ali zdaj so se oblaki hitro razpršili, in solnce je še potem prijazno sijalo.

Gostje so se že jeli ob sedmih zbirati pri Skenovskih. Najzadnji došel je danes Vogrin. Kaj pa je bilo temu uzrok, ni vedel nihče. Izgovarjal se je s tem, da je dobil danes več pisem, na katera je moral takoj odgovoriti.

"Malo je manjkalo, da bi ne bil prišel," rekel je naposled. "A opustil sem rajši več važnih pisanj, da bi se le mogel nocojšnjega večera v tej gostoljubni hiši udeležiti."

Tem besedam so vsi verjeli, če so bile tudi prazen izgovor. Resnice je bilo le toliko na tem, da je bil Vogrin danes predpoldnem prejel pismo. Vsled tega pa je že mislil v istini odpisati gospe Skenovski, da ne pride v goste, kar bi bilo seveda boljše zanj, a ni se mogel vzdržati. Njegov notranji čut ga je gnal, njegova goreča ljubezen do Olge silila ga je na vso moč, da se poslovi od svoje prijateljice. Povedati ji hoče, da je dobil danes od grofa Konarskega poročilo, da so mu na Dunaju njegovo prošnjo — odbili.

Naravno je torej, da je bil Vogrin ves dan potrt in otožen. Kaj hoče zdaj početi, ko se mu je porušil zadnji in edini steber, na katerega je zidal zlate gradove svoje sreče? Kaj mu hasni ljubezen, kaj ljubeče srce, ako ne more uresničiti svojih želj, ako ne more stopiti pred Olginega očeta ter ga prositi njene roke? — On je uničen, je brez upa in pomoči!

Tak žalosten položaj ni seveda vabil Vogrina, da bi šel v veselo družbo, in to k Skenovskim, od katerih se mora nocoj posloviti za vselej. A vendar se je odločil, pogumno prenašati nemilo usodo in zatajevati v druščini svoj notranji boj.

Nocojšnja družba pri Skenovskih bila je celo majhna. Obstajala le z domačimi vred le iz šest oseb, a zabave bilo je mnogo. Ni se poznalo, da bi vladale hude slutnje in temne misli v pojedincih našega omizja. Izmed vseh je le Vogrin kazal neki notranji nemir, a tudi tega je izgubil, ko je zlato vince razvedrilo gostom glave. Tudi Olga se je dobro premagovala in še precej rada govorila, a v svojih pogovorih kazala je veliko resignacijo, trde, da ji nič prav ne zanima.

Mnogo se je nocoj ugibalo o berolinskem kongresu in o zasedanju Bosne; kajti tedaj, dne 30. junija, bilo je že znano, da je prejela naša država mandat, zasesti Bosno in Hercegovino.

Prva mobilizacija bila se je že pred 14 dnevi razglasila, in eden del vojske stal je že na nogah. Celo naravno je tedaj, da so govorili nocoj v naši družbi o vojski, saj sta bila dva častnika, Robert in Vogrin, navzoča.

Čudno nasprotje si pa mogel opazovati v teh pogovorih. Nadporočnik baron Benda, ki se je sicer vedno s svojo hrabrostjo ponašal, ni nič kaj kazal, da bi sedaj rad imel vojsko. A to lahko vsak razume, kdor pomisli, da se je Robert ravno ženil. Najbolj ga je bilo skrb, da se poroči z Olgo v jesen, sicer je izgubljeno njegovo posestvo!

"Ni se nam bati, da bi imeli kakšne težave v Bosni in Hercegovini," trdil je Robert.

"Jaz bi pa prav rad vojsko imel," odvrne nato rezervni častnik Vogrin. "Zakaj še imam nekaj časa služiti in rad bi skusil, kako je kaj tam, kjer puške pokajo in boben poje."

(Dalje.)

Vabilo na Veliko slavnostno otvoritev

Andrej Špolarjeve gostilne

v soboto, dne 17. augusta, t. l.

Uljadno vabim vse slovensko občinstvo, da me na ta dan obiščejo v mojih novih prostorih, kjer bodem vsem izvrstno postregel. Pridite svoji k svojim.

Uljudno se priporočam vsem:

Andrej Spolar, 1834 So. Ashland Avenue in 18 Pl. Chicago, Ill.